

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSİYALAR VAZIRLIGI

PROFESSIONAL TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI

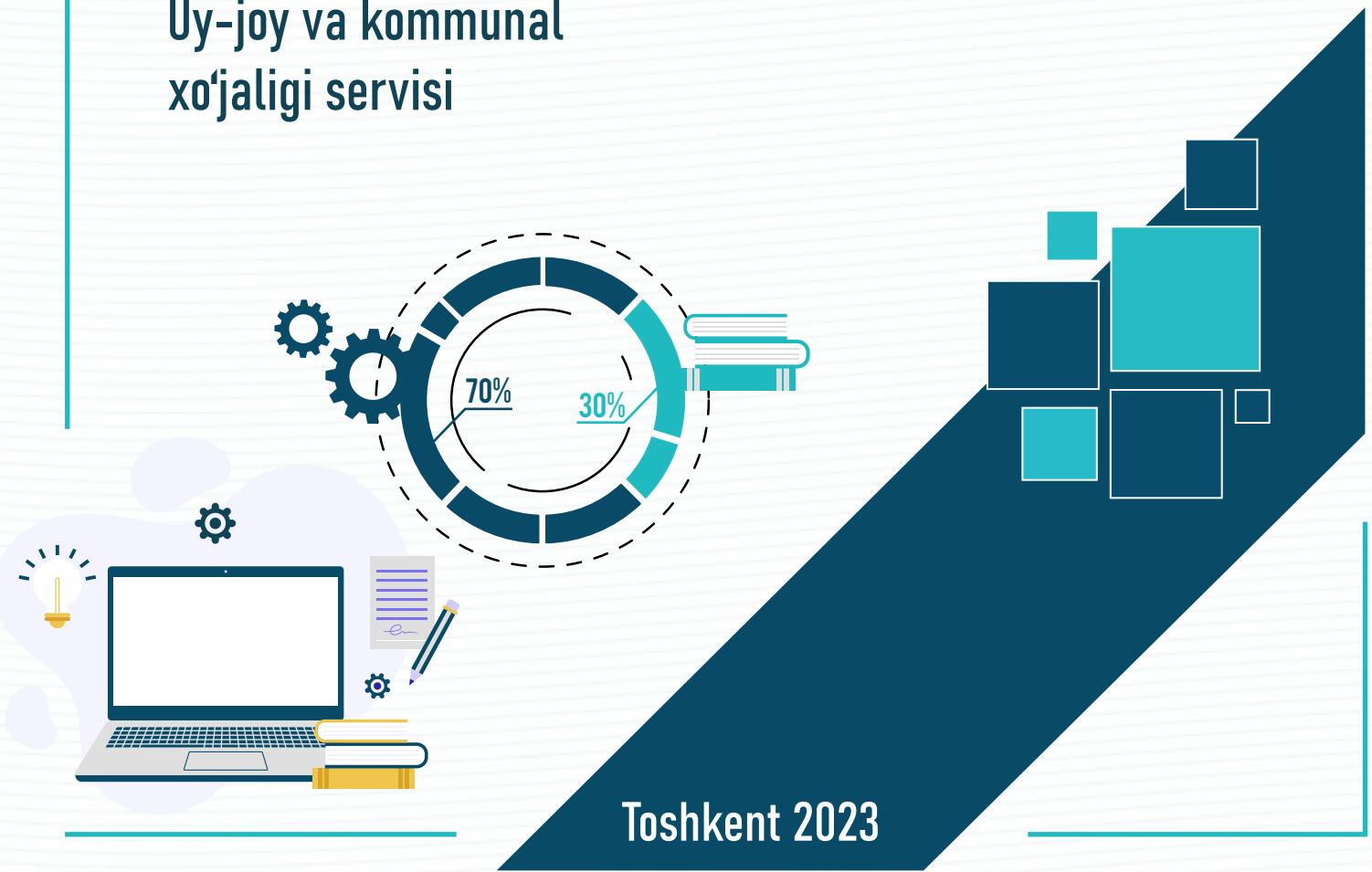
BOSHLANG'ICH PROFESSIONAL TA'LIM

DUAL TA'LIM DASTURLARI

Kasb kodi va nomi:

41010201

**Uy-joy va kommunal
xo'jaligi servisi**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

PROFESSIONAL TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI

DUAL TA'LIM DASTURLARI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIM DARAJA

Kasb kodi va nomi:

41010201-Uy-joy va kommunal xo'jaligi servisi

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Uy-joy va kommunal xo'jaligi mutaxassisi

Toshkent – 2023

SO'Z BOSHI

1. Professional ta'limdi rivojlantirish instituti tomonidan **ISHLAB CHIQILDI VA TASDIQLASHGA TAQDIM ETILDI.**

2. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy va o'rta maxsus, kasb hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha o'quv uslubiy birlashmalar faoliyatini muvofiqlashtiruvchi kengashning 2023- yil 25 - 09 dagi 5-son yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2023- yil 29 - 09 dagi 438-son buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirining birinchi
o'rindbosari

K.Karimov

Professional ta'limenti o'quv-me'yoriy va metodik
muvoifiqlashtirish boshqarmasi boshlig'i

O'.Alijonov

Qashqadaryo viloyati "Qurilish va uy-joy communal
xo'jaligi boshqarmasi" boshlig'i

Z.Zokirov

Professional ta'limenti rivojlantirish instituti direktori

Z.Xudayberdiyev

Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirining
Professional ta'limenti o'quv-me'yoriy va metodik
muvoifiqlashtirish boshqarmasi bosh mutaxassisini

E.Ergashev

Professional ta'limenti rivojlantirish instituti bo'lim
boshlig'i

A.Madjitov

Professional ta'limenti rivojlantirish instituti bosh
mutaxassisini

J.Giyasov

Qarshi communal xo'jaligi kolleji direktori

M.Kattayev

Qarshi communal xo'jaligi kolleji O'quv ishlari
bo'yicha direktor o'rindbosari

A.Mamatov

Mazkur ta'lim dasturini O'zbekiston Respublikasi hududida rasmiy chop etish huquqi
O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishli

MUNDARIJA

1.	Qo‘llanilish sohasi	4
2.	Atamalar va qisqartmalar	4
3.	Ta’lim dasturini ishlab chiqishning normativ-huquqiy hujjatlari	6
4.	Kasbiy ta’lim xususiyati	6
5.	Bitiruvchilarning kasbiy faoliyati tavsifi va umumiy va kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar	7
6.	Kvalifikatsiya bo‘yicha professional modullarni shakllantirish	8
7.	O‘quv reja	14
8.	Modullar dasturlari	17
9.	Ta’lim dasturini o‘zlashtirgan bitiruvchilarga qo‘yilgan talablarni baholash.	33

I. Qo'llanilish sohasi

Mazkur ta'lim dasturi professional ta'lim muassasalarida Uy-joy va kommunal xo'jaligi servisi mutaxassisligi bo'yicha kadrlar tayyorlashda umumiy va kasbiy kompetensiyalari, o'qitish natijalari, o'quv reja va modullariga qo'yiladigan talablarni, ta'lim oluvchilarining o'quv yuklamalari hajmini hamda bitiruvchilarini belgilangan talablarga javob berishini nazoratini belgilaydi.

Ta'lim dasturi ta'lim oluvchilarining kasbiy tayyorgarligiga qo'yiladigan talablarni va kasbiy kompetensiyasini baholashda hamda ta'lim muassasalarini attestatsiyadan o'tkazishda asosiy mezon hisoblanadi. Mazkur talablarning bajarilishi professional ta'lim muassasalarining bitiruvchilariga professional ta'limning tegishli darajasini olganligi to'g'risida davlat namunasidagi hujjat berilishi uchun asos hisoblanadi.

Ta'lim dasturi ta'limni boshqarish davlat organlari va ta'lim faoliyati sub'yeqtllari tomonidan, idoraviy bo'ysunuvi va mulkchilik shakllaridan qat'iy nazar, tatbiq etilishi majburiydir.

Ushbu ta'lim dasturi Uy-joy va kommunal xo'jaligi mutaxassisligining **F.011.089.0434/Б-20** tasdiqlangan kasbiy standart talablari asosida ishlab chiqildi.

Ta'lim dasturi quyidagilarga mo'ljallangan:

- mehnat bozori va professional ta'lim sohasi o'rtaqidagi o'zaro munosabatlarni tartibga solish;

- kasb yoki mutaxassislikka qo'yiladigan talablarni belgilash;
- o'quv reja va uning tarkibiy qismiga qo'yiladigan talablarni belgilash;
- fan (modul)lar va uning mazmuniga qo'yiladigan talablarni belgilash;
- o'qitish natijalarini baholash;

Ta'lim dasturining asosiy foydalanuvchiları:

- professional ta'lim muassasalari rahbar va pedagoglari;
- korxona (tashkilot)lar rahbarlari va tegishli mutaxassislari;
- kasbiy malakasini baholash va tasdiqlash sohasidagi mutaxassislar.

II. Atamalar va qisqartmalar

boshlang'ich professional ta'lim — YUNESKO tashkiloti tomonidan qabul qilingan Ta'limning xalqaro standart tasniflagichi 3-darajasiga mos keluvchi ta'lim dasturlari;

o'rta professional ta'lim — Ta'limning xalqaro standart tasniflagichining 4-darajasiga mos keluvchi ta'lim dasturlari;

o'rta maxsus professional ta'lim — Ta'limning xalqaro standart tasniflagichining 5-darajasiga mos keluvchi ta'lim dasturlari;

professional ta'lim — ta'lim oluvchilarda ma'lum bir mutaxassislik va kasblar bo'yicha kasbiy kompetensiyalarni shakllantiradigan va rivojlantiradigan uzuksiz ta'lim tizimi;

o'qitishning dual tizimi — ta'limning nazariy qismi ta'lim muassasasida va amaliy qismi ish joylarida tashkil etiladigan o'qitish turi;

kasb-hunar maktabi — Xalqaro tasniflagichning 3-darajasiga mos keluvchi ta'lim dasturlari asosida 9-sinf bitiruvchilarini ijtimoiy qo'llab-quvvatlashga qaratilgan boshlang'ich professional ta'lim bosqichida kadrlar tayyorlaydigan ta'lim muassasalari

kollej — Xalqaro tasniflagichning 4-darajasigacha mos keluvchi ta'lim dasturlari asosida kadrlar tayyorlaydigan vazirliklar va idoralar tizimida faoliyat ko'rsatadigan ta'lim muassasalari;

texnikum — Xalqaro tasniflagichning 5-darajasigacha mos keluvchi va oliv ta'lim tizimi bilan integratsiyalashgan ta'lim dasturlari asosida kadrlar tayyorlaydigan hamda oliv ta'lim muassasalari huzurida faoliyat yuritadigan ta'lim muassasalari;

kasb — maxsus tayyorgarlik va ish tajribasi natijasida ma'lum bir sohada mehnat faoliyatni amalga oshirish uchun lozim bo'lgan nazariy bilimlar, amaliy ko'nikma va malakalar majmuasini egallagan, jismoniy imkoniyat, aqliy qobiliyat va huquqlari ta'minlangan mehnat faoliyati (mashg'uloti)ning turidir;

mutaxassislik — biror kasb doirasida ma'lum bir faoliyat turi uchun maxsus tayyorgarlik va amaliy tajribasi bilan erishilgan zarur bilim, ko'nikma va malakalar majmui;

kvalifikatsiya — kasbiy mahorat darajasi yoki pog'onasi kasbiy talablarning muayyan pog'onasiga muvofiqligi darajasi;

kasbiy standart — xodimga ma'lum bir kasbiy faoliyat turini, shu jumladan, ma'lum bir mehnat funksiyasini bajarish uchun zarur bo'lgan malaka talablar;

davlat ta'lim standartlari — davlat tomonidan ta'limning mazmuni va sifatiga nisbatan belgilanadigan talablar majmui;

ta'lim dasturi — professional ta'lim muassasasi bitiruvchisiga muayyan egallagan kasb yoki mutaxassislik bo'yicha kasbiy faoliyatni malakali bajarish imkonini berishga qaratilgan professional ta'lim tayyorgarligining asosiy mazmunini aniqlovchi davlat ta'lim standartlari, o'quv rejasi, o'quv fanlari (modullar) dasturlari, malaka amaliyot dasturlaridan iborat hujjatlar to'plami;

kompetensiya — bilim, ko'nikma, malaka va shaxsiy sifatlar majmui;

kasbiy kompetensiya — bilim, ko'nikma va amaliy tajriba asosida kasbiy faoliyatga tegishli vazifalarni bajarishda faoliyat yuritish qobiliyati;

umumi kompetensiya — bilim, ko'nikma va amaliy tajriba asosida kasbiga yaqin faoliyat turlarining ko'pchiligi uchun umumiyo bo'lgan masalalarni hal etishda muvaffaqiyatl faoliyat yuritish qobiliyati;

ko'nikma — muayyan vazifani bajarish uchun egallangan qobiliyat;

o'quv rejasi — professional ta'limning muayyan kasbi yoki mutaxassisligi bo'yicha o'quv faoliyati turlari, o'quv fanlari (modullari) va kurslari hamda malaka amaliyotlari tarkibi, ularni o'rghanish izchilligi, soha va tarmoqlarda ish turlarining mavsumiyligini hamda soatlardagi hajmini belgilaydigan hujjat;

o'quv dasturi — professional ta'lim o'quv rejasiga kiritilgan fanlar va amaliyotlarning mazmuni, o'qitishning maqbul usullari, axborot manbalari ko'rsatilgan hujjat;

o'quv jarayonining grafigi — ta'lim jarayonining ketma-ketligi va almashuvchanligini, attestatsiya va ta'til vaqtlarini belgilovchi hujjat.

Qisqartmalar:

PT – professional ta'lim;

PTM - professional ta'lim muassasasi;

TD – ta'lim dasturi;

UK – umumi kompetensiya;

KK – kasbiy kompetensiya;

O'N – o'qitish natijasi;

N – nazariy;

A – amaliy;

L – laboratoriya;

MT – mustaqil ta'lim;

PM – professional modul

III. Ta’lim dasturini ishlab chiqishning normativ-huquqiy hujjatlari

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “O‘zbekiston Respublikasida uzlusiz boshlang‘ich, o‘rta va o‘rta maxsus professional ta’lim tizimini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to‘g‘risida” 2020-yil 7-avgustdagi 466-son qarori.
3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Professional ta’lim tizimida dual ta’limni tashkil etish chora-tadbirlari haqida” 2021-yil 29-martdagi 163-son qarori.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “O‘rta va o‘rta maxsus professional ta’lim muassasalarida sirtqi va kechki ta’limni tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2022-yil 28-iyulndagi 411-son qarori.
5. Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirining 2022-yil 10-martdagi 89-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan Professional ta’limning tayyorlov yo‘nalishlari, kasblar va mutaxassisliklar klassifikatori.
6. Kasbiy standartlar asosida modul ta’lim dasturlarini ishlab chiqish bo‘yicha metodik yo‘riqnomasi.

IV. Kasbiy ta’lim xususiyati

4.1. 40730301-41010201. Uy-joy va kommunal xo‘jaligi servisi mutaxassisligi doirasida beriladigan kvalifikatsiya:

1. Uy-joy va kommunal xo‘jaligi mutaxassisasi.

Kamida umumiy o‘rta ma’lumotga ega bo‘lgan shaxslar hisobidan shakllantirilgan guruhlarda tanlangan kvalifikatsiyalar sonidan kelib chiqib o‘qish muddati belgilanadi. Bu guruhlarda kasb doirasida tanlangan kvalifikatsiyalarni muvaffaqiyatli o‘zlashtirgan shaxslarga belgilangan namunadagi diplom beriladi va mazkur diplom bilan shu kasb bo‘yicha mehnat bozorida ishslash huquqiga ega bo‘ladi. Egallanmagan kvalifikatsiyalarni qayta o‘zlashtirishga ruxsat beriladi va mazkur kvalifikatsiyani muvaffaqiyatli o‘zlashtirganlarga belgilangan tartibda sertifikat beriladi.

4.2. Ruhiy-fiziologik fazilatlar minimumi: kuzatuvchanlik, diqqatni bir joyga qaratish, fikrni jamlash, qo‘l-oyoq harakatini jarayonga moslashtirish, har tomonlama tez fikrlash va faraz qilish, yorug‘likni sezish, faol va tez xotirlash, harakat xotirasi va moslashuvchanlik.

4.3. Ta’limni davom ettirish imkoniyatlari.

Mazkur ta’lim dasturi bo‘yicha bitiruvchilar keyinchalik kasbiy ta’limini chuqurlashtirish maqsadida:

- kadrlar malakasini oshirish tizimida, tarmoq o‘quv muassasalarida va maxsus kurslarida malakani oshirishi;
- kasbiy faoliyatning tegishli sohasida yanada yuqoriq malakaga erishish maqsadida oliy ta’lim muassasasida o‘qishni davom ettirishi mumkin.

V. Bitiruvchilarning kasbiy faoliyati tavsifi, umumiy va kasbiy kompetensiyalariga qo‘yiladigan talablar

5.1. Bitiruvchining kasbiy faoliyat sohasi:

Uy-joy va kommunal xo‘jaligida xizmat ko‘rsatish va servis ishlarini bajarish, bir va ko‘p xonardonli uylarni saqlash, ishlatish va ta’mirlash, bir va ko‘p xonardonli uylarni va turar joylarni boshqarish, qurilmani (Obyektni) kompleks ta’mirlash, bir va ko‘p xonardonli uyni boshqarish bilan bog‘liq texnik va boshqa hujjatlarni yuritish va saqlash, bir va ko‘p xonardonli uyni boshqarish faoliyati bo‘yicha ma’lumot va monitoringini tayyorlash ishlarini olib borish.

5.2. Kasbiy faoliyati tavsifi

41010201.Uy-joy va kommunal xo‘jaligi mutaxassisligi ta’lim dasturi bir va ko‘p xonali bino va inshootlarning muxandislik kommunikatsiya tizimlarini bilishi, bir va ko‘p xonali binolarga resurslarini etkazib berishni tashkil etish, bir va ko‘p xonali uy-joy fondini ishlatish va ta’mirlashni tashkil etish, bir va ko‘p xonadonli uylarni gaz, suv, issiqlik, elektr ta’minoti texnologiyalari, bir va ko‘p xonadonli uylarni zamonaviy texnik jihozlardan foydalanish, bir va ko‘p xonadonli uylarda nazorat o‘lchov asbob jihozlardan foydalanish, bir va ko‘p xonadonli uylarga nazorat o‘lchov asbob jihozlarini o‘rnatish, bir va ko‘p xonadonli uylarni nazorat o‘lchov asbob jihozlarini montaj qilish va ta’mirlash uchun yordamchi funksiyalarni bajarish kabi kompleks majmuasini qamrab oladi.

5.3. PTM bitiruvchisi quyidagi umumi kompetensiyalarga ega bo‘lishi kerak:

UK-1. Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish;

UK-2. Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish;

UK-3. O‘zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish;

UK-4. Jamoada va ma’lum vazifani bajarishga yo‘naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiylashtirish; hamda samarali muloqot qilish;

UK-5. Ta’lim olgan tilida fikrini og‘zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish;

UK-6. Umuminsoniy fazilatlarga ega bo‘lish, o‘z millatini va Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish;

UK-7. Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo‘ladigan ma’lumotlarni qidirish;

UK-8. Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo‘llash;

UK-9. Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash;

UK-10. Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish ko‘nikmalariga ega bo‘lish.

UK-11. Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko‘rish va utilizatsiya qilish;

UK-12. Sohaga oid ekologik madaniyatga rivoja qilgan holda faoliyat olib borish.

5.4. Kasbiy standart funksional tahlili va kasbiy kompetensiyalar

Reyestr bo'yicha kodi	Mehnat funksiyalari	Mehnat harakatlari	Kasbiy kompetensiyalar nomi
A/01.4	Uy-joy, kommunal xo'jaligi, bino va inshoatlarining suv ta'minoti tizimi quvurlariga, o'rnatilgan armatura detallariga va jixozlariga texnik xizmat ko'rsatish, ulardan foydalanish va ta'mirlash.	<p>Suv ta'minoti va oqava-suвлар tarmoqlari jixozlarini ishlatish va foydalanish.</p> <p>Suv ta'minoti tizimidagi inshootlarni qurish va ishga tushirish.</p> <p>Suv uzatish va o'tkazish quvurlarini qurish.</p> <p>Suv ta'minoti tizimi quvurlariga armatura detallarini o'rnatish.</p> <p>Tarmoqqa nazorat o'lchov asboblari, berkitish moslamalari va avtomatik qurilmalarni o'rnatish.</p> <p>Tarmoq jixozlarini o'rnatishda mehnat muxofazasi va xavfsizlik texnikasi qoidalariga amal qilish.</p> <p>Kanalizatsiya tizimi tarmog'iga nazorat o'lchov asboblari, berkitish moslamalari va avtomatik qurilmalarni o'rnatish.</p>	KK-1 Uy-joy, kommunal xo'jaligi, bino va inshoatlarining suv ta'minoti tizimi jixozlarini ishlatish va foydalanish
A/02.4	Sanoat va kommunal maishiy korxonalarining gaz ta'minoti tizimida nazorat o'lchov asboblarini o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash.	<p>Shahar va turar joylarining gaz ta'minoti tizimlarida nazorat o'lchov asboblari va jixozlarini o'rnatish, montaj qilish va foydalanish.</p> <p>Gaz sarfining mavsumiy o'zgarishini kuzatib borish.</p> <p>Gaz bosimini rostlash punktlarida jixozlardan foydalanish.</p> <p>Gaz sarfini hisoblash asboblarini o'rnatish, montaj qilish, foydalanish va ta'mirlash.</p> <p>Sanoat va kommunal maishiy korxonalarining gaz ta'minoti tizimida nazorat o'lchov asboblarini o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash.</p> <p>Gaz to'ldirish stantsiyalari, gaz quvurlarini aktiv va passiv himoyalash.</p>	KK-2. Bir va ko'p xonadonli uylarning gaz ta'minoti tizimi jixozlarini ishlatish va foydalanish.
A/03.4	Elektr ta'minoti tizimida avtomatika va telemexanika elementlari jixozlaridan foydalanish, ularni o'rnatish,	<p>Avtomatika va telemexanika elementlari jixozlaridan foydalanish, ularni o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash.</p> <p>Avtomatlashtirilgan nazorat va signalizatsiya tizimlaridan foydalanish, ularni o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash.</p>	KK-3. Uy-joy, kommunal xo'jaligi, bino va inshoatlarning elektr ta'minoti tizimida zamonaliviy nazorat o'lchov

	montaj qilish va ta'mirlash.	Avtomatik rostlash tizimlarini boshqarish. Ma'lumotlarni masofadan uzatish tizimlarini boshqarish. Telemexanika tizimlari, exm, mp va mikrokontrolyorlardan foydalanish, o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash.	asboblarini montaj qilish, o'rnatish va jihozlarni ta'mirlash ishlarni bajarish
A/04.4	Issiqlik ta'minoti tizimida nazorat o'lchov asboblarini o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash.	Shahar va turar joylarining issiqlik ta'minoti tizimlarida nazorat o'lchov asboblari va jixozlarini o'rnatish, montaj qilish va foydalanish. Issiqlik ta'minotining mavsumiy o'zgarishini kuzatib borish. Bosimni rostlash punktlarida jixozlardan foydalanish. Issiqlik ta'minotini hisoblash asboblarini o'rnatish, montaj qilish foydalanish va ta' mirlash. Sanoat va kommunal maishiy korxonalarining issiqlik ta'minoti tizimida nazorat o'lchov asboblarini o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash.	KK-4. Ko'p xonadonli uylarni mavsumiy issiqlik ta'minotiga tayyorlashni tashkil etish va belgilangan muddatda samarali ishlarni sifatlari yakuniga yetkazish.

5.5. O‘qitish natijalarini aniqlash

Kasbiy kompetensiya	Bilim	Ko‘nikma	O‘qitish natijasi
KK-1 Uy-joy, kommunal xo‘jaligi, bino va inshoatlarining suv ta’minoti tizimi jixozlarini ishlatalish va foydalanish	<ul style="list-style-type: none"> - suv ta’minoti va oqava-suвлar tarmoqlari jixozlarining tuzilishini; - suv ta’minoti tizimidagi inshootlar turlarini; - suv uzatish va o‘tkazish quvurlarini; - suv ta’minoti tizimi quvurlarida ishlataladigan armatura detallarini; - nazorat o‘lchov acboblari, berkitish moslamalari va avtomatik qurilmalarni; - tarmoq jixozlarini o‘rnatishda mehnat muxofazasi va xavfsizlik texnikasi qoidalarini; - kanalizatsiya tizimi tarmog’ida ishlataladigan nazorat o‘lchov asboblari turlarini berkitish moslamalari va avtomatik qurilmalarni; - suv ta’minoti tizimi quvurlari, o‘rnatilgan armatura detallari va jixozlari turlarini. 	<ul style="list-style-type: none"> - suv ta’minoti va oqava-suвлar tarmoqlari jixozlarini ishlatalish va foydalanish; - suv ta’minoti tizimidagi inshootlarni qurish va ishga tushirish; - suv uzatish va o‘tkazish quvurlarini qurish; - suv ta’minoti tizimi quvurlariga armatura detallarini o‘rnatish; - tarmoqqa nazorat o‘lchov asboblari, berkitish moslamalari va avtomatik qurilmalarni o‘rnatish; - tarmoq jixozlarini o‘rnatishda mehnat muxofazasi va xavfsizlik texnikasi qoidalariga amal qilish; - kanalizatsiya tizimi tarmog’iga nazorat o‘lchov asboblari, berkitish moslamalari va avtomatik qurilmalarni o‘rnatish; - suv ta’minoti tizimi quvurlariga, o‘rnatilgan armatura detallariga va jixozlariga texnik xizmat ko‘rsatish va ulardan foylanish va ta’mirlash. 	1. Uy-joy, communal xo‘jaligi, bino va inshoatlarining suv ta’minoti tizimi jixozlarini talab darajasida foydalanadi..
KK-2. Bir va ko‘p xonardonli uylarning gaz ta’minoti tizimi jixozlarini ishlatalish va foydalanish.	<ul style="list-style-type: none"> - shahar va turar joylarining gaz ta’minoti tizimlarini; - gaz sarfining mavsumiy o‘zgarishini; - gaz bosimini rostlash punktlarini tuzilishini; - gaz sarfini hisoblash asboblarini; - sanoat va kommunal maishiy korxonalarining gaz ta’minoti tizimini; - gaz to‘ldirish stantsiyalari, gaz quvurlarini aktiv va passiv himoyalash usullarini. 	<ul style="list-style-type: none"> - shahar va turar joylarining gaz ta’minoti tizimlarida nazorat o‘lchov asboblari va jixozlarini o‘rnatish, montaj qilish va foydalanish; - gaz sarfining mavsumiy o‘zgarishini kuzatib borish; - gaz bosimini rostlash punktlarida jixozlardan foydalanish; - gaz sarfini hisoblash asboblarini o‘rnatish, montaj qilish foydalanish va ta’mirlash; 	1. Bir va ko‘p xonardonli uylarning gaz ta’minoti tizimi nazorat o‘lchov asboblarini o‘rnatadi, gaz ta’minoti tizimi jixozlarini ishlata oladi.

		<ul style="list-style-type: none"> - sanoat va kommunal maishiy korxonalarining gaz ta'minoti tizimida nazorat o'lchov asboblarini o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash; - gaz to'ldirish stantsiyalari, gaz quvurlarini aktiv va passiv himoyalash 	
KK-3. Uy-joy, kommunal xo'jaligi, bino va inshoatlarning elektr ta'minoti tizimida zamonaviy nazorat o'lchov asboblarini montaj qilish, o'rnatish va jihozlarni ta'mirlash ishlarini bajarish	<ul style="list-style-type: none"> - avtomatika va telemexanika elementlarini; - avtomatlashtirilgan nazorat va signalizatsiya tizimlarini; - avtomatik rostlash tizimlarini; - ma'lumotlarni masofadan uzatish tizimlarini; - telemexanika tizimlari, exm, mp va mikrokontrolyorlar to'g'risida asosiy tushunchalarni; - nazorat o'lchov asboblari va jixozlarini turlarini. 	<ul style="list-style-type: none"> - avtomatika va telemexanika elementlari jixozlaridan foydalanish, ularni o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash; - avtomatlashtirilgan nazorat va signalizatsiya tizimlaridan foydalanish, ularni o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash; - avtomatik rostlash tizimlarini boshqarish; - ma'lumotlarni masofadan uzatish tizimlarini boshqarish; - telemexanika tizimlari, exm, mp va mikrokontrolyorlardan foydalanish, o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash; - nazorat o'lchov asboblari va jixozlardan foydalanish, o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash 	1. Uy-joy, kommunal xo'jaligi, bino va inshoatlarning elektr ta'minoti tizimidagi nazorat o'lchov asboblarini montaj qiladi, o'rnatadi va jihozlarni ta'mirlaydi.
KK-4. Ko'p xonardonli uylarni mavsumiy issiqlik ta'minotiga tayyorlashni tashkil etish va belgilangan muddatda samarali ishlarni sifatli yakuniga yetkazish.	<ul style="list-style-type: none"> - shahar va turar joylarining issiqlik ta'minoti tizimlarini; - issiqlik ta'mnotinig mavsumiy o'zgarishini; - bosimini rostlash punktlarini tuzilishini; - issiqlik ta'mnotinini hisoblash asboblarini; - sanoat va kommunal maishiy korxonalarining issiqlik ta'minoti tizimini; - issiqlik ta'mnoti quvurlarini aktiv va passiv himoyalash usullarini 	<ul style="list-style-type: none"> - shahar va turar joylarining-issiqlik ta'minoti tizimlarida nazorat o'lchov asboblari va jixozlarini o'rnatish, montaj qilish va foydalanish; - issiqlik ta'mnotinining mavsumiy o'zgarishini kuzatib borish; - bosimini rostlash punktlarida jixozlardan foydalanish; - issiqlik ta'mnotinini hisoblash asboblarini o'rnatish, montaj qilish foydalanish va ta'mirlash; - sanoat va kommunal maishiy korxonalarining - issiqlik ta'mnoti 	1. Ko'p xonardonli uylarni mavsumiy issiqlik ta'minotiga tayyorlashni tashkil etadi, hisoblash asboblarini o'rnatadi, montaj qiladi va ta'mirlaydi.

		<p>tizimida nazorat o'lchov asboblarini o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash;</p> <p>- issiqlik uzatish quvurlarini aktiv va passiv himoyalash.</p>	
--	--	---	--

VI. Kvalifikatsiya bo'yicha professional modullarni shakllantirish

O'qitish natijasi	O'quv modul mazmuni	Professional modul nomi
<p>1. Uy-joy, kommunal xo'jaligi, bino va inshoatlarining suv ta'minoti tizimi jixozlarini talab darajasida foydalanadi.</p>	<p>Suv sarfini o'lhash asboblari, Suv sifati ko'rsatkichlarini aniqlash; Suv ta'minoti tizimidagi avtomatik qurilmalar, Kanalizatsiya qurilmalari avtomatikasi;</p> <p>Suv ta'minoti xo'jaligida telemexanika sistemasi. Texnologik jarayonni boshqarish avtomatika;</p> <p>Kanalizatsiya quduqlarini qurishga qo'yiladigan talablar;</p> <p>Kameralarning turlari va vazifalari. Kameralarda quvurlarni ulash;</p> <p>Estakadalarning tuzilishi va vazifasi;</p> <p>Oqava suvlar tarkibi, hossalari va chiqindilari</p>	<p>PM-1.</p> <p>Suv ta'minoti va oqava - suvlar tizimlari avtomatikasi va nazorat o'lchov asboblaridan foydalanish.</p>
<p>1. Bir va ko'p xonodonli uylarning gaz ta'minoti tizimi nazorat o'lchov asboblarini o'rnatadi, gaz ta'minoti tizimi jixozlarini ishlata oladi.</p>	<p>Standartlashtirish va metrologiya asoslari, Harorat, sath va bosimni o'lhash asboblari;</p> <p>Avtomatika to'g'risida umumiy tushuncha , Gaz ta'minoti tizimidagi avtomatik qurilmalar, Maishiy va sanoat gaz jihozlarini avtomatik qurilmalari;</p> <p>Telemexanika sistemalari to'g'risida umumiy ma'lumot, gaz ta'minoti xo'jaligida telemexanika sistemasi, texnologik jarayonni boshqarish avtomatik tizimi (ASU TP). Dispatcherlik hizmati.</p>	<p>PM-2.</p> <p>Gaz ta'minoti tizimi avtomatikasi va nazorat o'lchov asboblaridan foydalanish.</p>
<p>1. Uy-joy, kommunal xo'jaligi, bino va inshoatlarning elektr ta'minoti tizimidagi nazorat o'lchov asboblarini montaj qiladi, o'rnatadi va jihozlarni ta'mirlaydi.</p>	<p>Ishlab chiqarishni tayyorlash muhandislik uchastkasi. Ishlab chiqarishni joriy va perespektiv tayyorgarlik guruhini asosiy vazifalari (funksiyasi), loyiha va smeta hujjatlari;</p> <p>Elektr simlari va kabellari, ochiq va izolyatsiyalangan simlarning markalari va tavsiflari;</p> <p>Tarkib shimdirlilgan qog'oz izolyatsiyali, kuch kabellarning markalari ishlatish sohalari va yotqizish shartlari;</p> <p>Yoritish elektr qurilmalari, yoritish va yorug'lik kattaliklari haqida asosiy ma'lumotlar;</p> <p>Elektr jihozlarning qizishi va ularni nazorat qilish, qizish vasovutish jarayonida haroratning o'zgarishi;</p> <p>Elektr jihozlari izolyatsiyasining buzilishini oldini olish sinovini o'tkazish usullari;</p>	<p>PM-3.</p> <p>Elektr ta'minoti tizimi avtomatikaci va nazorat o'lchov asboblaridan foydalanish.</p>

	<p>Transformerlarni ishga tushirishga tayyorlash;</p> <p>Kuchlanishi 1000 V gacha bo‘lgan himoyalash, rostlash apparatlari va taqsimlash qurilmalarini ishlatish;</p> <p>Kabel liniyasini ishlatishga qabul qilish, kabel liniyasining ish rejimini tok yuklamasi bo‘yicha rostlash.</p>	
1. Ko‘p xonadonli uylarni mavsumiy issiqlik ta’minotiga tayyorlashni tashkil etadi, hisoblash asboblarini o‘rnatadi, montaj qiladi va ta’mirlaydi.	<p>Issiqlik yuklamalarini yiriklashtirilgan ko‘rsatkichlar yordamida aniqlash;</p> <p>Issiqlik ta’minotining tashqi tarmoqlariga mahalliy isitish tizimlarini ulash;</p> <p>Issiqlik ta’minoti tashqi tarmoqlariga mahalliy issiq suv tizimlarini ulash;</p> <p>Markaziy isitish punktdan issiq suv bilan ta’minlash. Issiq suvuni yig‘ish;</p> <p>Issiq suv bilan ta’minlash tizimi uskunalarini. Issiq suv sarfini hisoblash. Suv beruvchi quvurlarni hisoblash;</p> <p>Issiqlik yuklamalarini rostlash turlari va tenglamalari. Issiqlik almashinuv uskunalarining issiqlik tavsiflari;</p> <p>Issiqlik tarmoqlaridagi issiqlik yo‘qotishlar. Izolyatsiya qalinligini hisoblash usuli;</p> <p>Issiq suv bilan ta’minlash tizimlarini montaj qilish. Tashqi issiqlik tarmoqlarini yotqizish. Quvurni o‘rash.</p>	<p style="text-align: center;">PM-4.</p> <p>Issiqlik ta’minoti tizimi jihozlarini o‘rnatish, montaj qilish va ta’mirlash.</p>

II. O‘quv jarayonining tarkibiy qismlari

Namunaviy o‘quv reja

Professional ta’limning kasb kodi va nomi	Kvalifikatsiya(lar) nomi	O‘qish muddati	O‘qish shakli, ishlab chiqilgan yili	QR kod
41010201-Uy-joy va kommunal xo‘jaligi servisi	1.Uy-joy va kommunal xo‘jaligi mutaxassisi	1 yil	dual	
			2023 yil	

T/R	Blok nomi	Jami	Ta’lim muassasidagi nazariy ta’lim	Tashkilotdagi amaliy ta’lim	Foizda
1	Umumkasbiy va professional modullar	504	504		35
2	Kvalifikatsion amaliyot	900		900	63
3	Davlat attestatsiyasi	36		36	3
	Jami:	1440	504	936	100

O'quv reja

№	Modul va bloklar nomi	Dastlabki talab	O'qish davri	O'quvchining umumiy yuklamasi, soatlarda							
				Umumiy yuklama		Auditoriyadagi o'quv yuklamasi			Mustaqil ta'lim		
				Soat	%	Jami	Nazariy	Amaliy			
1	2			3	4	5	6	7	8	11	
1-blok											
Umumkasbiy modullar:											
UKM-1	Mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi	yo'q	S1	60		40	18	22		20	
UKM-2	Texnikaviy chizmachilik	yo'q	S1	60		40	22	18		20	
UKM-3	Elektronika va elektrotexnika asoslari	yo'q	S1-S2	60		40	20	20		20	
UKM-4	Biznesni tashkil etish va yuritish	yo'q	S2	90		60	50	10		30	
2-blok											
Professional modullar:											
PM-1	Suv ta'minoti va oqava suvlar tizimlari avtomatikasi va nazorat ulchov acboblaridan foydalanish.	UKM-1 UKM-2 UKM-3	S1-S2	120		80	32	48		40	
PM-2	Gaz ta'minoti tizimi avtomatikasi va nazorat ulchov acboblaridan foydalanish.	UKM-4 PM-1	S1-S2	120		80	28	52		40	
PM-3	Elektr ta'minoti tizimi avtomatikaci va nazorat o'lchov asboblaridan foydalanish.	UKM-1 PM-2	S2	120		80	38	42		40	
PM-4	Issiqlik ta'minoti tizimi jihozlarini o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash.	UKM-4 PM-3	S2	126		84	36	48		42	

KA	Kvalifikatsion amaliyot	UKM va PM hammasi	S1-S2	1350	63	900		900		450
	3-blok									
YDA	Yakuniy davlat attestatsiyasi	UKM, PM va KA hammasi	S2	54	3	36		36		18
	Jami			2160	100	1440	244	1196		720

Tushuntirish xati:

1. Mashg'ulotlar mazkur kasb bo'yicha qabul qilingan o'quvchilar guruhi shakllangandan so'ng ishchi o'quv rejadagi o'quv jarayoni grafigida belgilangan muddatda amalga oshiriladi.
2. O'qish davrini hisobga olgan holda mazkur o'quv reja asosida tanlab olingan kvalifikatsiyalar bo'yicha fan (modul)lar va o'quv amaliyotlari soati semestrlar kesimida taqsimlanib ishchi o'quv rejasi ishlab chiqiladi hamda pedagogik kengash qarori bilan tasdiqlanadi. Bunda:
 - ta'lif muassasasidagi nazariy va amaliy ta'lif hamda korxona (tashkilot)dagi amaliy ta'lif birgalikda haftalik yuklamasi 36 soatdan belgilanadi;
 - o'quv yuklamasining haftalik hajmini saqlagan holda o'quv fan (modul) va amaliyotlarga ajratilgan soatlar hajmini 20% gacha o'zgartirishga ruxsat etiladi.
3. O'quv jarayoni grafigi ta'lif muassasasidagi nazariy va amaliy ta'lif hamda korxona (tashkilot)dagi amaliy ta'lifni o'tkazish davri, sohadagi mavsumiylikni va hududning, kasbning o'ziga xos xususiyatlarini inobatga olib, ish beruvchilar bilan kelishilgan holda ishlab chiqiladi va pedagogik kengash qaroriga muvofiq tasdiqlanadi.
4. Modul dasturlaridagi mavzular va ularga ajratilgan soatlarga 30% gacha o'zgartirish kiritish mumkin.

VIII. MODULLAR DASTURLARI

8.1. UKM-1. Mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi

Ajratilgan soat: 40 soat

Dasturga qo'yilgan talab: majburiy

O'qitish natijasi:

Mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi qoidalari, mehnat muhofazasi bo'yicha asosiy qonunlarni, baxtsiz hodisalarini oldini olish bo'yicha choralar va ko'rsatmalarni, turli hil jarohatlarda birinchi tibbiy yordam ko'rsatish bo'yicha choralarini, elektr toki ta'siriga tushgan insonga birinchi yordam ko'rsatishni, o't o'chirish vositalarini qo'llay oladi.

O'quv modul mazmuni:

Baxtsiz xodisaning tekshirilishi;
 Baxtsiz hodisalar to'g'risidagi akt;
 Kasb kasalligi uchun moddiy ta'minlanish belgilanishi;
 Sanoat korxonalarida xavfsizlik texnikasi;
 Jarohatlanishning turlari;
 Kasbiy zaharlanish;
 Elektr toki ta'siridan qutqarish;
 Elektr tokidan jarohatlanishning oldini olish;
 Yong'inga qarshi muhofaza qatlamlari.

Modulning na'munaviy mavzular rejasি

T/r	Mavzu nomi	Jami soat	N	A	L	MT
1	Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi haqida tushuncha	2	2			1
2	Mehnatni muhofaza qiluvchi tashkilotlar	4	2	2		2
3	Mehnat muhofazasi bo'yicha asosiy qonunlar	2		2		1
4	Mehnatni muhofaza qilish qoidalari buzganlik uchun javobgarlik	4	2	2		2
5	Ish o'rnida baxtsiz hodisalar va kasb-kasalliklarini xisobga olish	4	2	2		2
6	Baxtsiz xodisalarini oldini olish bo'yicha choralar va ko'rsatmalar	4	2	2		2
7	Turli hil jarohatlarda birinchi tibbiy yordam ko'rsatish bo'yicha choralar	4	2	2		2
8	Elektr tokining inson organizmiga ta'siri	4	2	2		2
9	Elektr toki ta'siriga tushgan insonga birinchi yordam ko'rsatish	4		4		2
10	Elektr tokidan jarohatlanish sabablari va asosiy muhofaza vositalari	4	2	2		2
11	Yonish jarayoni	2		2		1
12	O't o'chirish vositalari	2	2			1
	Jami:	40	18	22		20

O‘qitish natijalarini baholash

O‘qitish natijalari	Baholash indikatori
<p>1. Mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi qoidalarini, mehnat muhofazasi bo‘yicha asosiy qonunlarni, baxtsiz hodisalarini oldini olish bo‘yicha choralar va ko‘rsatmalarni, turli hil jarohatlarda birinchi tibbiy yordam ko‘rsatish bo‘yicha choralarini, elektr toki ta’siriga tushgan insonga birinchi yordam ko‘rsatishni, o‘t o‘chirish vositalarini qo‘llay oladi.</p>	<p>1. yong‘in oldini olish bo‘yicha asosiy chora va tadbirlarni bilishi;</p> <p>2. ishlab chiqarish gigienasi va sanitariyasiga rioya qilish;</p> <p>3. korxonalarda baxtsiz hodisalar, kasbiy kasallanish va jarohatlanishni oldini olish chora-tadbirlarini ko‘rish, ularni hisobga olish va tahlil qilish;</p> <p>4. korxona hududida mehnat havfsizligi talablariga rioya qilish.</p>

8.2. UKM-2. Texnikaviy chizmachilik

Ajratilgan soat: 40 soat

Dasturga qo'yilgan talab: majburiy

O'qitish natijasi:

Birikmalar, prujinalar, tishli uzatmalar, ish chizmalarini va yig'ish chizmalarini bajarish hamda har hil sxemalarni, qurilish chizmalarini chizish to'g'risidagi ma'lumotlar, ularni o'qish qoidalari va usullari o'rghanadi.

O'quv modul mazmuni:

Standart va muxandislik grafikasi tarixi hamda rivojlanishi haqida;

Ikki va uchta proyeksiyalar tekisligiga to'g'ri burchakli proyeksiyalash;

To'g'ri burchakli aksonometrik proyeksiyalar: to'g'ri burchakli izometrik proyeksiya, to'g'ri burchakli dimetrik proyeksiya;

Perspektivada kartina tekisligini to'g'ri joylashtirish va ko'rish nuqtasini to'g'ri tanlash;

Ikki uch gorizontal, vertikal va qiya parallel chiziqlar o'tkazish;

Detal chizmalar, eskizlar va ish chizmalarini birikmalar. Ajratiladigan va ajratilmaydigan birikmalar. Chizmalarni rasmiylashtirish.

Modulning namunaviy mavzular rejasি

T/r	O'quv modul namunaviy mavzulari	Jami soat	N	A	L	MT
1	Dasturga kirish.	2	2			1
2	Chizmachilik texnikasi	6	4	2		3
3	Chizma goyemetriya asoslari. Proyektion chizmachilik	8	4	4		4
4	Tehnik rasm elementlari.	8	4	4		4
5	Mashinasozlik chizmachiligi	8	4	4		4
6	Mutahassislik bo'yicha chizmalar	8	4	4		4
	Jami:	40	22	18		20

O'qitish natijalarini baholash

O'qitish natijalari	Baholash indikatori
<p>1. Birikmalar, prujinalar, tishli uzatmalar, ish chizmalarini va yig'ish chizmalarini bajarish hamda har hil sxemalarni, qurilish chizmalarini chizish to'g'risidagi ma'lumotlar, ularni o'qish qoidalari va usullari o'rghanadi.</p>	<ol style="list-style-type: none"> standart shrift bilan chizmadagi yozuvlarni bajarish; kesma, burchak va aylanalarini teng bo'laklarga bo'lish, tutashmalarni yasash; geometrik jismlarning tehnik chizmasini chizish; geometrik jismlarning proeksiyalarini qurish; geometrik jismlarning aksonometriyada tasvirlash; proektion vazifalar tuzish; rezbalarini belgilash va tasvirlash.

8.3. UKM-3. Elektronika va elektrotexnika asoslari.

Ajratilgan soat: 40 soat

Dasturga qo‘yilgan talab: majburiy

O‘qitish natijasi:

Elektromagnit maydon va elektr zanjirlari va ularni tavsiflovchi kattaliklar, uch fazali elektr zanjirlari uch fazali tok va kuchlanishni hosil qilish, transformatorlar; uch fazali transformator, o‘lchash transformatorlarini tuzilishi va ishlatish sohalari.

O‘quv modul mazmuni:

Elektron qurilmalarning ishlash prinsipiga qarab klassifikatsiyalash, mikroelektronika, mikrosxemalar, mikroprotsessorlar rivojlanishi;

Elektr maydon, magnit maydon, materiallarning magnit hossalari;

Elektr zanjirlari va ularni tavsirlovchi kattaliklar;

Transformatorlarning ishlash prinsipi va tuzilishi;

Yarim o‘tkazgichli asboblar;

Tranzistorlar va tiristorlar;

O‘zgaruvchan tokni to‘g‘irlash mexanizmlari;

Kuchaytirgichlar, turtki-impuls tuzilmalari.

Modulning namunaviy mavzular rejasi

T/r	O‘quv modul namunaviy mavzulari	Jami soat	N	A	L	MT
1	Dasturga kirish.	2	2			2
2	Elektromagnit maydon haqida umumiy tushuncha	4	2	2		2
3	Elektr zanjirlari.	4	2	2		2
4	Sinusoidal o‘zgaruvchan tok zanjirlari.	4	2	2		2
5	Uch fazali elektr zanjirlari	6	4	2		3
6	Transformatorlar	8	4	4		3
7	Elektr mashinalari.	6	2	4		3
8	Elektronika va elektron tuzilmalar asoslari.	6	2	4		3
	Jami:	40	20	20		20

O‘qitish natijalarini baholash

O‘qitish natijalari	Baholash indikatori
1. Elektromagnit maydon va elektr zanjirlari va ularni tavsiflovchi kattaliklar, uch fazali elektr zanjirlari uch fazali tok va kuchlanishni hosil qilish, transformatorlar; uch fazali transformator, o‘lchash transformatorlarini tuzilishi va ishlatish sohalari.	<ol style="list-style-type: none"> laboratoriya ishlarini o‘tkazish uchun sxemalarni yig‘ish; murakkab bo‘lmagan elektrik, magnit va elektron zanjirlarni asosiy parametrlarini o‘lchash; elektr o‘lchov asboblari bilan ishlash; yarim o‘tkazgichli asboblari bilan ishlash; o‘zgarmas tok kuchaytirgichlar bilan ishlash.

8.4. UKM-4. Biznesni tashkil etish va yuritish

Ajratilgan soat: 60 soat

Dasturga qo'yilgan talab: majburiy

O'qitish natijasi:

O'quvchilar biznes faoliyatining amaliy asosidashaxsiy biznesni tashkil etish, uni davlat ro'yxatidan o'tkazish hamda litsenziya olish, o'z shaxsiy biznes-rejalarini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish, biznesni boshlashning huquqiy va moliyaviy jihatlari, o'z shaxsiy biznesini tashkil etish uchun zarur bo'lgan biznes muhitni tashkil etish bilimlariga ega bo'ladilar.

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkilishi shakli	Mustaqil ta'lim
1	Simulyatsiyaga kirish va shaxsiy uy xo'jaligida jamg'arish	<p>Jamg'arma o'yinining maqsadi va "Bajarib ko'rish – mulohaza qilish – qo'llab ko'rish"ga asoslangan pedagogik yondashuv.</p> <p>O'yinni, shuningdek texnik atamalarni tushuntirish. G'oliblik mezonlari bilan tanishtirish.</p> <p>Hayot sifatini oshirish maqsadidan kelib chiqqan holda jamg'arishning ahamiyatini tushunish.</p>	2	N	
2	Jamg'arma maqsadi va maqsadli jamg'arish yo'llari	<p>Birgalikdagi umumiy oila maqsadini aniqlab olish va unga erishish maqsadida xarakat qilish.</p> <p>Daromad holatini tushunish va sarf-xarajatlar bo'yicha hatti-harakatlarni kuzatib borish.</p> <p>Kutilmagan voqe-a-hodisalarda qanday harakat qilishni bilish.</p> <p>Ortiqcha mablag'ni hisoblash uchun daromadlar, shuningdek kutilayotgan xarajatlarni rejalashtirish.</p> <p>Hozirgi va kelajakdagi ehtiyojlar va hohish-istiklalar o'rtasidagi farqni aniqlash.</p> <p>O'z shaxsiy holati to'g'risida tasavvurga ega bo'lish.</p> <p>Budgetni rejalashtirish, tahlil qilish va kuzatib borish.</p> <p>Jismoniy shaxslar jamg'armalarining banklar va moliyaviy institutlarga, shuningdek jamiyatga ta'siri.</p> <p>Jamg'arma mablag'larining xalq xo'jaligi uchun ahamiyati.</p> <p>O'zbekistonidagi mavjud jamg'arish shakllari.</p>	4	A, S	2
3	Jamg'arma turlari. Mablag'ni maqsadli	<p>Foizlar nima va uni to'lash qanday amalga oshiriladi.</p> <p>Belgilab olingan oilaviy maqsadni doim e'tiborda tutish.</p>	2	N, A	1

	jamg‘arish yoki kredit olish	Kutilmagan voqea-hodisalarda qanday harakat qilishni bilish. Jamg‘arish va kredit olishni bir-biriga qarshi qo‘ygan holda taqqoslash. Ularning ijobiy va salbiy tomonlarini taqqoslash.			
4	Jamg‘arishda moliyaviy tashkilotlarning roli	Jamg‘arish maqsadiga erishish uchun bankning bizga keltiradigan foydasi. Ishonchli moliyaviy institutlarning asosiy belgilari nimalardan iborat? Ular o‘rtasidagi farqlar nimalarda namoyon bo‘ladi. Shaffof va ishonchli axborot manbalariga asoslanish. Foiz to‘lovining ahamiyati. Foiz stavkalarning banklar yoki boshqa moliyaviy institutlar tomonidan shakllantirilishi. Vaqt o‘tishi nuqtai nazaridan foiz stavkalarning rivojlanishi (o‘zgarishi). O‘zbekistondagi mavjud foiz stavkalari.	2	A, S	2
5	Uy xo‘jaligining daromad va xarajatlari	Daromadni xarajatlarga nisbatan qarama-qarshi qo‘yib taqqoslash. O‘zgarmas va o‘zgaruvchan xarajatlar o‘rtasidagi farqni aniqlash. O‘zbek uy xo‘jaliklariga xos bo‘lgan xarajatlari.	2	N, A	1
6	O‘z shaxsiy budgetini boshqarish	Daromadni ko‘paytirish va xarajatlarni qisqartirish. Shaxsiy budgetga foyda bo‘lishi uchun ortiqcha iste’moldan voz kechishni mashq qilish. Iste’moldan voz kechish va jamg‘arish imkoniyatlarini aniqlash. Muntazam ravishda tejab borishning maqsadga muvofiqligi.	2	N, A	1
7	Sarmoya kiritishning “Sehrli uchburchagi”	Sarmoya kiritishda likvidlik, rentabellik va xavfsizlik kabilarni farqlay olish va shaxsiy sarmoya kiritishda e’tiborga olish. Ushbu tamoyillar asosida jamg‘arma mahsulotlarini bir-biridan farqlash.	2	N, A	2
8	Inflyatsiya o‘zgarishining jamg‘arma balansiga ta’siri	Inflyatsiya va deflyatsiyani angab olish. Inflyatsiya va deflyatsiyaning ta’sirlari, maslan: jamg‘arma balansiga yoki kreditlarga. O‘zbekistondagi hozirgi inflyatsiya darajasi. Yuqori inflyatsiya darajasiga qaramasdan sarmoya kiritish	2	N, A	1
JAMI:				18	10

“MIKRO BIZNES” O‘YINI SIMULYATSIYASI

№	Mavzu	O‘quv mazmuni	Jami	O‘qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta’lim
1	Simulyatsiyaga kirish va kichik korxonalarning boshlang‘ich holati	Simulyatsiya o‘yinining mazmun mohiyatini tushuntirish. Mikro biznes o‘yinining maqsadi va “Bajarib ko‘rish – mulohaza qilish – qo‘llab ko‘rish”ga asoslangan pedagogik yondashuv. Biznes o‘yin tartibi, shuningdek maxsus sohaga oid atamalarni tushuntirish. G‘oliblik mezonlari bilan tanishtirish. Nima uchun sotishni rejalashtirish eng boshidagi vazifa hisoblanadi.	2	N	
2	Boshlang‘ich iqtisodiy holatni shakllantirish	Sharbat do‘konining dastlabki balansini tuzish uchun kirish qismda bajariladigan mashq. Sohaga oid maxsus atamalarni tushuntirish Korxonada sotuvni rejalashtirish, xaridlar va xarajatlar to‘g‘risida jamoa bilan birgalikda qarorlar qabul qilish. Hozirgi mavjud voqealarni hisobga olgan holda tovarlar sotuvini tashkillashtirish. Ish haqini o‘z egalariga to‘lashning ahamiyati. Guruh natijalariga nazar tashlash va ularidan qanday xulosa chiqarish mumkinligini muhokama qilish.	4	N, A,	1
3	Sotuvlarni rejalashtirish	Sotishni bat afsil rejalashtirishning ahamiyati. Ta’mintonchilarning roli. “O‘z mijozingni tanib ol” (Know Your Customer) konsepsiysi. Ta’mintonchilarni boshqarish. Nechta ta’mintonchi bilan ishslash maqsadga muvofiq?	2	N, A	2
4	Korxona faoliyatini kengaytirish	Bozor o‘zgarib turadi – bunda tadbirdor sifatida qanday yo‘l tutish kerak? Sarmoya(investitsiya)larning ahamiyati. Sarmoyalar va xarajatlarni bir-biridan farqlash.	2	S	1
5	Mahsulot va uni shakllantirishda texnologiyalardan foydalanish	Mahsulot siyosatining korxonaga ta’siri. Xodimlarni boshqarish. Korxonada texnikani qo‘llashning ahamiyati. Texnologiyalardan foydalanishda qo‘llab-quvvatlovchi holatlarni e’tiborga olish.	2	N/A	1
6	Kelajak uchun sarmoyalar kiritish	Mahsulotlar assortimentini kengaytirish va korxonaga sarmoyalar kiritish. Guruh natijalariga nazar tashlash va ularidan qanday xulosa chiqarish mumkinligini muhokama qilish.	2	S	1
7	Kredit olish tartibi	Moliyaviy bo‘sliqlarni to‘ldirish usullari. Kredit evaziga sarmoya kiritish. Xarajatlar va	2	N, A	2

		majburiyatlar. Mos keluvchi kredit tashkilotlarini topish.			
8	Biznes sohasini kengaytirish	Biznesni yaxshilash va kengaytirish uchun qo'shimcha usullar. Guruh natijalariga nazar tashlash va ulardan qanday xulosa chiqarish mumkinligini muhokama qilish. Eng yaxshi jamoani aniqlash. Simulyatsiyadan o'rganilgan bilimlarning ta'sirini umumlashtirish va uni amaliyotga joriy qilib ko'rish.	2	S	1
9	Kichik biznes va tadbirkorlikning turlari hamda shakllari	Iqtisodiyotda kichik korxonalarning roli va ahamiyati. Kichik biznesni rivojlantirishning davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi. Mikrofirmalar va kichik korxonalar. Xususiy korxona va uning xususiyatlari. Ma'suliyati cheklangan jamiyatining ijobiy va salbiy tomonlari. Qishloq hududlarida tadbirkorlik faoliyati.	4	N, A	1
10	Bozor sharoitida marketingning ahamiyati	Marketing mazmuni, maqsadi va vazifalari. Marketingning turlari. Tadbirkorlik faoliyati uchun bozor tadqiqotlaridan foydalanish.	2	N/A	1
11	Narx siyosatining ahamiyati	Narx tushunchasi va uning vazifalari. Narx belgilash strategiyasi. Narx siyosatini shakllantirish.	2	N/A	1
12	Biznes g'oyani tahlil qilish usullari	SWOT-tahlili asosida kelajakdag'i biznes faoliyatini tahlil qilish. Kuchli tomonlar, zaif tomonlar, to'siqlar va tahdidlar. (SWOT = Kuchli tomon, kuchsiz tomon, to'siq va tahdid)	2	N/A	2
13	"Start-up"larni moliyalashtirish	Moliyalashtirish manbalari. Yoshlar tadbirkorligining ahamiyati va zarurati. Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish faoliyati. Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirishda Start-uplarning o'rni.	2	N/A	
Jami:			30		14

**"BIZNESNI REJALASHIRISH VA KREDIT OLİSH" BO'YICHA SUHBATGA
TAYYORGARLIK KO'RISH**

No	Mavzu	O'quv mazmuni	Jami	O'qitishni tashkilish shakli	Mustaqil ta'lif
1	Biznes g'oyasi va uning maqsadi	Tadbirkorlik g'oyasi, uning tavsifi va uning mazmuni. Biznes-rejaning mazmuni, mohiyati va biznes-rejani tuzish zarurati. Kichik biznesni rivojlantirishning ahamiyati.	2	N	

2	Biznes-rejaning tavsifi va tarkibiy qismlari	Biznes-rejaning qisqacha tavsifi, shuningdek tarkibiy qismlari, korxonaning tavsifi, ishlab chiqariladigan mahsulot tavsifi, maqsadli bozor tahlili, marketing strategiyasi, boshqaruv va tashkiliy struktura, ishlab chiqarish, xarajatlar va daromadlar rejasи, zarur bo‘ladigan kapital miqdori, moliyaviy reja.	4	N	1
3	Bank kreditlari	Kreditning xususiyatlari. Foiz stavkalari va kreditning boshqa xarajatlarini taqqoslash. Mijozning kreditga layoqatli ekanligini baholash. Foiz to‘lovi va asosiy qarzni hisoblash	2	N, A	1
4	Biznes-reja va uni taqdimot qilish	O‘zingizning biznes g‘oyangizga mos keladigan biznes-rejaning tarkibiy qismlarini tasvirlab berish. Bank suhbat davomida biznes g‘oyani taqdimot qilib berish Biznes-reja va investitsiya bo‘yicha takliflarning taqdimotini qilish. Kredit bo‘yicha suhbatga tayyorgarlik ko‘rish uchun sahna ko‘rinish orqali rol ijro etib mashq qilish.	4	A	2
	Jami:			12	4

8.5. PM-1. Suv ta'minoti va oqava - suvlar tizimlari avtomatikasi va nazorat o'lchov asboblaridan foydalanish.

Ajratilgan soat: 80 soat

Dasturga qo'yilgan talab: majburiy

O'qitish natiji:

Uy-joy, kommunal xo'jaligi, bino va inshoatlarining suv ta'minoti tizimi jixozlarini talab darajasida foydalanadi.

O'quv modul mazmuni:

Suv sarfini o'lhash asboblari, Suv sifati ko'rsatkichlarini aniqlash;

Suv ta'minoti tizimidagi avtomatik qurilmalar, Kanalizatsiya qurilmalari avtomatikasi;

Suv ta'minoti xo'jaligida telemexanika sistemasi. Texnologik jarayonni boshqarish avtomatika;

Kanalizatsiya quduqlarini qurishga qo'yiladigan talablar;

Kameralarining turlari va vazifalari. Kameralarda quvurlarni ulash;

Estakadalarning tuzilishi va vazifasi;

Oqava suvlar tarkibi, hossalari va chiqindilari.

Modulning namunaviy mavzular rejasi

T/r	O'quv modul namunaviy mavzulari	Jami soat	N	A	L	MT
1	Nazorat-o'lhash vositalari	6	6			3
2	Suv ta'minoti tizimi avtomatik qurilmalari.	6	6			3
3	Suv ta'minoti xo'jaligida telemexanika.	6	6			3
4	Kanalizatsiya tarmoqlaridagi inshoatlar.	6	6			3
5	Oqava suvlarni tozalash va zararsizlantirish.	8	8			4
6	O'quv amaliyoti	48		48		24
	Jami:	80	32	48		40

O'qitish natijalari baholash

O'qitish natijalari	Baholash indikatori
<p>1. Uy-joy, kommunal xo'jaligi, bino va inshoatlarining suv ta'minoti tizimi jixozlarini talab darajasida foydalanadi.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. suv ta'minoti va oqava-suvlar tarmoqlari jihozlarini ishlatalish va foydalanish; 2. suv ta'minoti tizimidagi inshootlarni qurish va ishga tushirish; 3. suv uzatish va o'tkazish quvurlarini qurish; 4. suv ta'minoti tizimi quvurlariga armatura detallarini o'rnatish; 5. tarmoqqa nazorat o'lchov asboblari, berkitish moslamalari va avtomatik qurilmalarni o'rnatish.

8.6. PM-2. Gaz ta'minoti tizimi avtomatikasi va nazorat o'lchov asboblaridan foydalanish.

Ajratilgan soat: 80 soat

Dasturga qo'yilgan talab: majburiy

O'qitish natijasi:

Bir va ko'p xonadonli uylarning gaz ta'minoti tizimi nazorat o'lchov asboblarini o'rnatadi, gaz ta'minoti tizimi jixozlarini ishlata oladi.

O'quv modul mazmuni:

Standartlashtirish va metrologiya asoslari, Harorat, sath va bosimni o'lhash asboblari;

Avtomatika to'g'risida umumiy tushuncha, Gaz ta'minoti tizimidagi avtomatik qurilmalar, Maishiy va sanoat gaz jihozlarini avtomatik qurilmalari;

Telemexanika sistemalari to'g'risida umumiy ma'lumot, gaz ta'minoti xo'jaligida telemexanika sistemasi, texnologik jarayonni boshqarish avtomatik tizimi (ASU TP). Dispetcherlik hizmati.

Modulning namunaviy mavzular rejasি

T/r	O'quv modul namunaviy mavzulari	Jami soat	N	A	L	MT
1	Asosiy materiallar va qorishma, asboblar, moslamalar mavzu bo'yicha eritmalarini tayyorlash.	8	8			4
2	Isitish pechlarning turlash va ishslash prinsiplarini tushuntirish.	12	10	2		6
3	Pechkalarni yotqizish uchun tayyorgarlik, tikuv kiyinish tizimi mavzu bo'yicha xonadagi pechni bog'lash va belgilash.	12	10	2		6
16	O'quv amaliyoti		48	48		24
	Jami:		80	28	52	40

O'qitish natijalari baholash

O'qitish natijalari	Baholash indikatori
1. Bir va ko'p xonadonli uylarning gaz ta'minoti tizimi nazorat o'lchov asboblarini o'rnatadi, gaz ta'minoti tizimi jixozlarini ishlata oladi.	<ul style="list-style-type: none"> 1. shahar va turar joylarning gaz ta'minoti tizimlarida nazorat o'lchov asboblari va jihozlarini o'rnatish, montaj qilish va foydalanish; 2. gaz sarfining mavsumiy o'zgarishini kuzatib borish; 3. gaz bosimini rostlash punktlarida jihozlardan foydalanish; 4. sanoat va kommunal maishiy korxonalarining gaz ta'minoti tizimida nazorat o'lchov asboblarini o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash

8.7. PM-3. Elektr ta'minoti tizimi avtomatikasi va nazorat o'lchov asboblaridan foydalanish.

Ajratilgan soat: 80 soat

Dasturga qo'yilgan talab: majburiy

O'qitish natijasi:

Uy-joy, kommunal xo'jaligi, bino va inshoatlarning elektr ta'minoti tizimidagi nazorat o'lchov asboblarini montaj qiladi, o'rnatadi va jihozlarni ta'mirlaydi.

O'quv modul mazmuni:

Ishlab chiqarishni tayyorlash muhandislik uchastkasi. Ishlab chiqarishni joriy va perespektiv tayyorgarlik guruhini asosiy vazifalari (funksiyasi), loyiha va smeta hujjatlari;

Elektr simlari va kabellari, ochiq va izolyatsiyalangan simlarning markalari va tavsiflari;

Tarkib shimdirilgan qog'oz izolyatsiyali, kuch kabellarning markalari ishlatish sohalari va yotqizish shartlari;

Yoritish elektr qurilmalari, yoritish va yorug'lik kattaliklari haqida asosiy ma'lumotlar;

Elektr jihozlarning qizishi va ularni nazorat qilish, qizish vasovutish jarayonida haroratning o'zgarishi;

Elektr jihozlari izolyatsiyasining buzilishini oldini olish sinovini o'tkazish usullari;

Transformatorlarni ishga tushirishga tayyorlash;

Kuchlanishi 1000 V gacha bo'lgan himoyalash, rostlash apparatlari va taqsimlash qurilmalarini ishlatish;

Kabel liniyasini ishlatishga qabul qilish, kabel liniyasining ish rejimini tok yuklamasi bo'yicha rostlash.

Modulning namunaviy mavzular rejasi

T/r	O'quv modul namunaviy mavzulari	Jami soat	N	A	L	MT
1	Elektr tarmok va jihozlarini montaj kilish	2	2			1
2	Elektrotehnik materiallar, montaj qilishda, o'rnatishda va mahkamlashda ishlatiladigan buyumlar	4	4			2
3	Yoritish elektr qurilmalarini montaj qilish	4	4			2
4	Elektr jihozlarning qizishi va ularni nazorat qilish, qizish vasovutish jarayonida haroratning o'zgarishi	4	4			2
5	Elektr jihozlari izolyatsiyasining buzilishini oldini	4	4			2
6	Kuch transformatorlarini ishlatish va unga tehnik hizmat ko'rsatish	4	4			2
7	Transformatorlarni ishlatish jarayonida uchrab turadigan nosozliklarning alomatlari	4	4			2
8	Kuchlanishi 1000 V gacha bo'lgan taqsimlash qurilmalarini ishlatish	4	4			2
9	Kuchlanishi 1000 V gacha bo'lgan HEU liniyalarini ishlatish va ularga tehnik hizmat ko'rsatish.	4	4			2
10	Elektr o'tkazuvchi kabel liniyalarini ishlatish va ularga tehnik hizmat ko'rsatish.	4	4			2
18	O'quv amaliyoti	42		42		21
	Jami:	80	38	42		40

O‘qitish natijalari baholash

O‘qitish natijalari	Baholash indikatorlari
<p>1. Uy-joy, kommunal xo‘jaligi, bino va inshoatlarning elektr ta’minoti tizimidagi nazorat o‘lchov asboblarini montaj qiladi, o‘rnatadi va jihozlarni ta’mirlaydi.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. avtomatika va telemexanika elementlari jihozlaridan foydalanish, ularni o‘rnatish, montaj qilish va ta’mirlash;2. avtomatlashtirilgan nazorat va signalizatsiya tizimlaridan foydalanish, ularni o‘rnatish, montaj qilish va ta’mirlash;3. avtomatik rostlash tizimlarini boshqarish;4. ma’lumotlarni masofadan uzatish tizimlarini boshqarish;5. telemexanika tizimlari, ehm, mp va mikrokontrolyorlardan foydalanish, o‘rnatish, montaj qilish va ta’mirlash

8.8. PM- 4. Issiqlik ta'minoti tizimi jihozlarini o'rnatish, montaj qilish va ta'mirlash.

Ajratilgan soat: 80 soat

Dasturga qo'yilgan talab: majburiy

O'qitish natijasi:

Ko'p xonadonli uylarni mavsumiy issiqlik ta'minotiga tayyorlashni tashkil etadi, hisoblash asboblarini o'rnatadi, montaj qiladi va ta'mirlaydi.

O'quv modul mazmuni:

Issiqlik yuklamalarini yiriklashtirilgan ko'rsatkichlar yordamida aniqlash;

Issiqlik ta'minotining tashqi tarmoqlariga mahalliy isitish tizimlarini ulash;

Issiqlik ta'minoti tashqi tarmoqlariga mahalliy issiq suv tizimlarini ulash;

Markaziy isitish punktdan issiq suv bilan ta'minlash. Issiq suvuni yig'ish;

Issiq suv bilan ta'minlash tizimi uskunalari. Issiq suv sarfini hisoblash. Suv beruvchi quvurlarni hisoblash;

Issiqlik yuklamalarini rostlash turlari va tenglamalari. Issiqlik almashinuv uskunalarining issiqlik tavsiflari;

Issiqlik tarmoqlaridagi issiqlik yo'qotishlar. Izolyatsiya qalinligini hisoblash usuli;

Issiq suv bilan ta'minlash tizimlarini montaj qilish. Tashqi issiqlik tarmoqlarini yotqizish. Quvurni o'rash.

Modulning namunaviy mavzular rejasি

T/r	O'quv modul namunaviy mavzulari	Jami soat	N	A	L	MT
1	Dasturga kirish.	2	2			1
2	Markazlashgan issiqlik ta'minoti tizimlari	4	4			2
3	Issiq suv bilan ta'minlash tizimlari.	4	4			2
4	Issiqlik punktlari.	4	4			2
5	Issiqlik yuklamalarini rostlash	4	4			2
6	Issiqlik yo'qotish va issiqlik izolyatsiyasi	4	4			2
7	Issiqlik ta'minoti tizimlarini montaj qilish.	6	4	2		3
8	Issiqlik tarmoqlarini ishga tushirish, rostlash, sinash va ulardan foydalanish.	6	4	2		3
9	Issiqlik energiya manbalari.	8	6	2		4
10	O'quv amaliyoti	42		42		21
	Jami:	84	36	48		42

O'qitish natijalarini baholash

O'qitish natijalari	Baholash indikatorlari
1. Ko'p xonadonli uylarni mavsumiy issiqlik ta'minotiga tayyorlashni tashkil etadi, hisoblash asboblarini o'rnatadi, montaj qiladi va ta'mirlaydi.	1. shahar va turar joylarining issiqlik ta'minoti tizimlarida nazorat o'lchov asboblari va jihozlarini o'rnatish, montaj qilish va foydalanish;

	<ol style="list-style-type: none">2. issiqlik ta'minotining mavsumiy o'zgarishini kuzatib borish;3. bosimni rostlash punktlarida jihozlardan foydalanish;4. issiqlik ta'minotini hisoblash asboblarini o'rnatish, montaj qilish, foydalanish va ta'mirlash
--	--

IX. Ta’lim dasturini o‘zlashtirgan bitiruvchilarga qo‘yilgan talablarni baholash.

9.1. Uy-joy va kommunal xo‘jaligi servisi kasbining ta’lim dasturini o‘zlashtirgan bitiruvchilarga qo‘yilgan talablarni baholash

Professional ta’lim o‘quvchilarining bilim saviyasi, ko‘nikma va malakalarini nazorat qilishning reyting tizimi to‘g‘risidagi nizom talablari asosida modulni o‘zlashtirishi baholanadi.

Professional ta’limi muassasalarida yakuniy davlat attestatsiyasini o‘tkazish tartibi to‘g‘risida Nizom talablari asosida kasb (kvalifikatsiya) bo‘yicha kasbiy-amaliy imtihon va davlat attestatsiyasi o‘tkaziladi.

O‘quv moduli doirasidagi baholash indikatorlarining roli har bir o‘qitish natijasiga erishilganligini nazorat qilishni ta’minlashdan iborat. Ular o‘qitish natijasiga erishilganligini ko‘rsatish uchun o‘quvchi nima qilishi kerakligini ko‘rsatadi.

O‘qitish natijalarini baholash indikatorlarini shakllantirish quyidagi qoidalarni hisobga olgan holda amalga oshiriladi:

- tashxis qo‘yish qoidasi – baholar aniq (ishonchli) va ob’yektiv (shaxsiy fikr yoki individual mulohazalarga bog‘liq bo‘lmagan) baho berishga imkon berishi;
- kichik sonlar qoidasi – baholash indikatorlari ko‘p bo‘lmasligi;
- indikatorlarning shaffofligi qoidasi – baholash indikatorlarini shakllantirish nafaqat imtihon oluvchilar (ekspertlar), balki kuzatuvchilar va ariza beruvchilar uchun ham tushunarli bo‘lishi.

Baholash indikatorlari iloji boricha ob’yektiv bo‘lishi kerak (masalan, uchburchaklarning o‘xshashlik belgilari kabi aniq va to‘g‘ri). Bu yerda “ob’yektiv” so‘zi ikki nafar o‘qituvchi yoki ekspert (ta’lim beruvchi) ta’lim oluvchining bir xil vazifaning bajarilishini baholashda bir xil xulosaga kelishi kerakligini anglatadi.

Baholash indikatorlari harakat fe’llarini qo‘llagan holda kompetensiyalar va o‘qitish natijalariga o‘xshash tarzda yoziladi (rasmiylashtiriladi), shuningdek ular aniq, o‘lchanadigan va kuzatiladigan bo‘lishi talab etiladi.

Baholash indikatorlarini shakllantirish uchinchi shaxs va birlikdagi harakat fe’llardan foydalanish bilan tavsiflanadi (ko‘paytiradi, shakllantiradi, tasniflaydi, tavsiflaydi, belgilaydi, tan oladi, ko‘rib chiqadi, qo‘llaydi, ko‘rsatadi, qaror qiladi, hisoblaydi, tahlil qiladi, baholaydi, tanqid qiladi, moslashtiradi, tuzadi, yaratadi, rejalashtiradi, tashkil qiladi, muhokama qiladi, o‘rnatadi, amalga oshiradi, ta’minlaydi, foydalanadi, rasmiylashtiradi, ishlab chiqaradi, bajaradi, nazorat qiladi, amalga oshiradi va hokazo).

9.2. Kasbiy kompetentsiyalarni baholash.

T/r	Kasbiy kompetensiyalar nomi	Baholash indikatorlari
1	KK-1 Uy-joy, kommunal xo‘jaligi, bino va inshoatlarining suv ta’mnoti tizimi jixozlarini ishlatish va foydalanish.	<ul style="list-style-type: none"> - suv ta’mnoti va oqava-suвлar tarmoqlari jixozlarini ishlatish va foydalanish; - suv ta’mnoti tizimidagi inshootlarni qurish va ishga tushirish; - suv uzatish va o’tkazish quvurlarini qurish; - suv ta’mnoti tizimi quvurlariga armatura detallarini o’rnatish; - tarmoqqa nazorat o’lchov asboblari, berkitish moslamalari va avtomatik qurilmalarni o’rnatish
2	KK-2. Bir va ko‘p xonadonli uylarning gaz ta’mnoti tizimi jixozlarini ishlatish va foydalanish.	<ul style="list-style-type: none"> - gaz sarfining mavsumiy o‘zgarishini kuzatib borish; - gaz bosimini rostlash punktlarida jixozlardan foydalanish; - gaz sarfini hisoblash asboblarini o’rnatish, montaj qilish foydalanish va ta’ mirlash; - sanoat va kommunal maishiy korxonalarining gaz ta’mnoti tizimida nazorat o’lchov asboblarini o’rnatish, montaj qilish va ta’ mirlash
3	KK-3. Uy-joy, kommunal xo‘jaligi, bino va inshoatlarning elektr ta’mnoti tizimida zamonaviy nazorat o’lchov asboblarini montaj qilish, o’rnatish va jihozlarni ta’ mirlash ishlarni bajarish.	<ul style="list-style-type: none"> - avtomatlashtirilgan nazorat va signalizatsiya tizimlaridan foydalanish, ularni o’rnatish, montaj qilish va ta’ mirlash ; - avtomatik rostlash tizimlarini boshqarish; - ma’lumotlarni masofadan uzatish tizimlarini boshqarish; - telemexanika tizimlari, exm, mp va mikrokontrolyorlardan foydalanish, o’rnatish, montaj qilish va ta’ mirlash; - nazorat o’lchov asboblari va jixozlardan foydalanish, o’rnatish, montaj qilish va ta’ mirlash
4	KK-4. Ko‘p xonadonli uylarni mavsumiy issiqlik ta’mnotiga tayyorlashni tashkil etish va belgilangan muddatda samarali ishlarni sifatli yakuniga yetkazish.	<ul style="list-style-type: none"> - issiqlik ta’mnotinining mavsumiy o‘zgarishini kuzatib borish; - bosimini rostlash punktlarida jixozlardan foydalanish; - issiqlik ta’mnotini hisoblash asboblarini o’rnatish, montaj qilish foydalanish va ta’ mirlash; - sanoat va kommunal maishiy korxonalarining - issiqlik ta’mnoti tizimida nazorat o’lchov asboblarini o’rnatish, montaj qilish va ta’ mirlash

Tayanch so‘zlar:

Professional ta’lim, kasb, kvalifikatsiya, mutaxassislik, ta’lim dasturi, ta’lim standarti, elektromontyor, signallashtirish, markazlashtirish, bloklash, o‘quv reja, kompetensiya, umumiy kompetensiya, kasbiy kompetensiya, kasbiy faoliyat ob’yekti, kasbiy faoliyat turi, kasbiy faoliyat sohasi, mustaqil ish, o‘quv fani, kasbiy fanlar, umumkasbiy fanlar, maxsus fanlar, amaliyotlar, o‘quv amaliyot, ishlab chiqarish amaliyoti, texnik xizmat ko‘rsatish, ta’mirlash.

Suv ta’minoti, oqava-suвлar, o‘lchov acboblari, berkitish moslamalari, avtomatik qurilmalar, gaz ta’minoti, gaz bosimi, gaz sarfi, quvurlar, aktiv va passiv himoyalash, avtomatika va telemexanika, exm, mp, mikrokontrolyor, bosim, sanoat va kommunal maishiy korxonalar.